

Een stortvloed aan enerverende Mahlermuzieken

- Concerten: Rotterdams Philh. Orkest o.l.v. Valery Gergjev met Emanuel Ax, piano. Gehoord: 7/6 De Doelen, Rotterdam.
- Radio Kamer Filharmonie en Radio Filh. Orkest o.l.v. Jaap van Zweden m.m.v. Richard Goode, piano en Marco Blauw, trompet. Gehoord: 9/6 Concertgebouw, Amsterdam.

Door KASPER JANSEN

Rotterdam en Amsterdam beleefden dit weekeinde Mahler *galore*. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest speelde drie keer de *Vierde symfonie*. Dat gebeurde overigens slechts één keer onder leiding van chef-dirigent Valery Gergjev. Hij moest na het concert van donderdag in opdracht van president Poetin zijn opwachting maken in Sint Petersburg als dirigent en spreker bij het Internationaal Economisch Forum.

De concerten op zaterdag en zondag werden overgenomen door de Oostenrijkse dirigent Walter Weller.

In Amsterdam groeide o.l.v. Jaap van Zweden de ZaterdagMatinee met uitvoeringen van de *Zesde*'s middags en de *Zevende symfonie*'s avonds uit tot een unieke Mahler marathon. Die prestatie van het Radio Filharmonisch Orkest werd omlijst met andere Oostenrijkse muziek van Mozart en Olga Neuwirth door de Radio Kamer Filharmonie.

Tussendoor was er ook nog de presentatie van een cd met een opname van Mahlers jeugdwerk *Das klagende Lied* in de oerversie uit 1880. Van Zweden dirigeerde dat werk in september 2005 bij zijn eerste optreden als chef-dirigent van het Muziekcentrum van de Omroep. De cd, die over enige tijd in de handel komt, is de eerste uitgave op het nieuwe label Quattro Live van de Publieke Omroep. Die wil in de toekomst meer opnamen via internet verspreiden.

In Rotterdam dirigeerde Gergjev voor het eerst de *Vierde symfonie*, waarmee hij tot nu toe weinig affiniteit had. Het werd een bijzondere uitvoering, met de eerste delen

in soms snelle tempi waarbij hij op tal van punten radicaal eigen en uitbundige accenten legde, onder andere door de klankbalans te laten overheersen door de frisse en stralende blazers. Het derde deel, 'Ruhevoll', was zeer langzaam en intens, het slotlied *Das himmlische Leben* klonk met sopraan Amanda Roccoft onbekommerd vrolijk.

Vrijwel alle muziek van Mahler streeft naar de hemel en de eeuwigheid, behalve de *Zesde symfonie* ('Tragische'), die eindigt met de dood. Het idee om de *Zesde* en de *Zevende* achter elkaar uit te voeren was ingegeven door Van Zweden wens om de *Zesde* een wat opgewekter perspectief te geven, zei hij een week geleden op deze pagina.

Dat was zaterdag zeker het geval in twee markante en geladen uitvoeringen, veelal in overrompelende tempi. Zó voortvarend ging Van Zweden te werk, dat de kansen om macabere effecten extra breed uit te meten door kleine vertrageningen nogal eens werden genegeerd. Aan de andere kant: die onstuimigheid is een sterk effect op zich.

De grote winst van de marathon was dat bleek hoezeer deze stukken uit het hart van Mahlers hechte oeuvre ook thematisch met elkaar zijn verbonden. Ze kunnen worden opgevat als een tweeluik dat men niet moet demonteren. Het klonk alsof Mahler, net zoals bij de *Negende* en de *Tiende*, twee varianten op dezelfde symfonie heeft gecomponeerd.

Voorafgaand aan elke Mahler-symfonie speelde de Radio Kamer Filharmonie. Richard Goode was een weinig sprankelende solist in Mozarts *Pianoconcert* KV 595. Op drie trompetten was Marco Blauw de briljante solist in Neuwirths *...miramondo multiplo...* (2006).

Opzienbarend in Rotterdam was de extreme versie van het *Eerste pianoconcert* van Brahms met Emanuel Ax als solist. Gergjev begon het stormachtige eerste deel met orkaankracht. De rest van de uitvoering laveerde tussen fortissimo en pianissimo, ook in de vorm die een enerverende wedstrijd werd tussen Gergjev en Ax in het elkaar overstemmen.